

سوالات متن درس اول

- ۱- متن را با ذکر مثال توضیح دهید .
پاسخ: هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد .
مثال: صدایی که می شنویم ، بویی که حس می کنیم ، چیزی که لمس می کنیم و ...
- ۲- کتاب‌ها چه نوع متن‌هایی به شمار می‌روند ؟
پاسخ: کتاب‌ها معمولاً متن‌های دیداری به شمار می‌آیند ؛
 اگر خواننده شوند، به آنها متن‌های شنیداری یا خوانداری می‌گوییم.
- ۳- در کتاب علوم و فنون مقصود از متن چیست ؟
پاسخ: آثار شعر و نثر فارسی
- ۴- یکی از آسان‌ترین و کاربردی‌ترین شیوه‌ها در بررسی و تحلیل متن چیست ؟
پاسخ: بررسی متن از سه دیدگاه زبان (قلمرو زبانی)، ادبیات (قلمرو ادبی) و فکر (قلمرو فکری) است .
- ۵- آثار مکتوب ادبی به چند بخش تقسیم می‌شوند ؟ نام ببرید .
پاسخ: دو بخش ۱- شعر ۲- نثر
- ۶- در بررسی و تحلیل متن به چه نکاتی باید توجه کرد ؟
پاسخ: خوانش؛ شناسایی و استخراج نکات زبانی؛ شناسایی و استخراج نکات ادبی؛ شناسایی و استخراج نکات فکری؛
 نتیجه‌گیری و تعیین نوع
- ۷- نخستین گام موثر در رویارویی متن چیست ؟
پاسخ: خواندن دقیق متن
- ۸- در خوانش شعر به چه نکاتی باید توجه کرد ؟
پاسخ: پیش از خوانش، نگاهی کلی به متن / کشف لحن و آهنگ / خوانش یک باره و بی‌گسست متن /
- ۹- لحن شعر (به دام افتاد روبه‌ی سحرگاه) چیست ؟
پاسخ: لحن روایی و داستانی
- ۱۰- نکات زبانی شعر (به دام افتاد روبه‌ی سحرگاه) را بنویسید .
پاسخ: وجود واژه‌های کهن مثل گازر- نمی یارست /
کمی واژه‌های غیرفارسی / رابطه معنایی تناسب (حیلہ ، تزویر ، دستان ، دام) (دل ، زبان ، دندان ، گوش) /
ترکیب‌سازی مثل روبه بازی ، حیلہ سازی /
کاربرد تاریخی دستور: مرده کرد ، نمی یارست ، کم انگاشت ، به کار آید همی /
سادگی زبان شعر /
کوتاهی جمله‌ها /

۱۱- نکات ادبی شعر (به دام افتاد روبه‌هی سحرگاه) را بنویسید.

پاسخ: قالب شعر مثنوی /

کنایه: ترک غم گرفتن - دم نزدن - جهان بر چشم او شد تیره - /

تشبیه: بجست از دام، همچون از کمان تیر /

مراعات نظیر: دام، کمان، تیر /

۱۲- نکات فکری شعر (به دام افتاد روبه‌هی سحرگاه) را بنویسید.

پاسخ: جایگاه با اهمیت دل / نتیجه‌گیری عرفانی که دل، خانه و جایگاه خداوند است /

۱۳- نتیجه‌گیری و نوع شعر (به دام افتاد روبه‌هی سحرگاه) را بیان کنید.

پاسخ: ظاهر شعر ساده، محسوس و عینی اما نتیجه‌ی پایانی ذهنی و معنوی است / داستانی / تعلیمی

۱۴- قدیمی‌ترین انواع طبقه‌بندی در کجا صورت گرفته است؟ (پاورقی)

پاسخ: یونان باستان

۱۵- انواع ادبی در یونان باستان را نام ببرید. (پاورقی)

پاسخ: حماسی، غنایی، نمایشی، تعلیمی

۱۶- تقسیم‌بندی یونانی‌ها مبتنی بر چه بود و چه جنبه‌ای داشت؟ (پاورقی)

پاسخ: مبتنی بر شعر و جنبه محتوایی

۱۷- در متن کتاب ص ۱۶ و ۱۷ نکات زبانی نثر را شناسایی و استخراج کنید.

پاسخ: کاربرد کهن واژگان اشتر، شاخ، بنگریست، نتوان دانست / جمع موش با ان: موشان / بگسست: در معنی بریده شد. شکست /

شهد در معنی عسل / قاتل در معنی گشنده برای غیر انسان / جدانویسی نشانه منفی‌ساز فعل: نه اندیشید (نیاندیشید) / را به معنی برای:

خلاص خود را طریقی می‌جست / زنبورخانه به معنی لانه زنبور / جمله‌ها کوتاه و قابل فهم /

۱۸- در متن کتاب ص ۱۶ و ۱۷ نکات ادبی نثر را شناسایی و استخراج کنید.

پاسخ: مراعات نظیر: شهد، شیرینی، چشیدن، زنبور، حلاوت / تضاد: سیاه و سفید، پا و سر، سر و قعر، اندک و بسیار / تمثیل برای بیان

غفلت انسان

۱۹- در متن کتاب ص ۱۶ و ۱۷ نکات فکری نثر را شناسایی و استخراج کنید.

پاسخ: نگرش مثبت: شریف بودن انسان / گرانبهایی عمر / هوشیاری / نگرش منفی: پرهیز از خوشی‌های زودگذر

۲۰- نتیجه‌گیری و نوع نثر را بیان کنید.

پاسخ: نگاه خوش بینانه به انسان / قدرلحظات عمر را دانستن / حفظ هوشیاری، گرفتار غفلت نشدن / سعادت راستین کسب خشنودی

خداست / تعلیمی یا اندرزی /